

**Mateřská škola s křesťanskou výchovou,
Školní 679, Uherský Ostroh,
okr. Uherské Hradiště,
příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Já jsem tady, ty jsi tady“

2019 – 2022

Obsah:

1.	Identifikační údaje o škole	3
2.	Charakteristika školy.....	3
3.	Podmínky předškolního vzdělávání.....	4
3.1.	Věcné podmínky.....	4
3.2.	Životospráva.....	5
3.3.	Psychosociální podmínky.....	6
3.4.	Organizace chodu MŠ.....	6
3.5.	Řízení mateřské školy.....	8
3.5.1.	Personální a pedagogické zajištění.....	9
3.5.2.	Profesionalizace pracovního týmu.....	9
3.5.3.	Vzdělávací partnerství s rodiči.....	10
3.5.4.	Spolupráce s dalšími institucemi.....	10
3.6.	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami.....	11
3.7.	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.8.	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
4.	Organizace vzdělávání.....	15
4.1.	Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd.....	15
4.2.	Charakteristika jednotlivých tříd.....	15
5.	Filosofie školy.....	16
6.	Charakteristika vzdělávacího programu.....	16
6.1.	Školní vzdělávací program.....	16
6.2.	Téma ŠVP	17
6.3.	Hlavní cíle programu.....	17
6.4.	Prostředky, jak cílů dosáhnout.....	18
6.5.	Zásady vzdělávací práce, principy, formy.....	18
6.6.	Zajištění vzdělávání dětí se SVP, mladších tří let a dětí nadaných.....	19
7.	Vzdělávací obsah.....	19
8.	Evaluační systém.....	35
9.	Přílohy.....	36
9.1.	Adaptační režim dětí od tří let	36
9.2.	Adaptační režim dětí do tří let	37
9.3.	Předškolní příprava.....	38
9.4.	Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí	39
9.5.	Ustálený kalendář	40

1. Identifikační údaje o škole

Název školy	Mateřská škola s křesťanskou výchovou, Uherský Ostroh, Školní 679, okr. Uherské Hradiště, příspěvková organizace
Adresa školy	Školní 679, 687 24 Uherský Ostroh
Telefon	572 591 491, 739358012
web	www.uhostroh.cz/kms.html
IČ	70938164
IZO	CZ70938164
Právní forma	Školská právnická osoba
Zřizovatel	Město Uherský Ostroh
Počet tříd	4
Kapacita školy	81
Provoz	6.15 – 16.15
Vedení školy :	
Ředitelka	Zdeňka Baladová
Zastupující učitelka	Ivana Veselá
Vedoucí školního stravování	Hana Galušková
Tvůrci ŠVP	Pedagogický tým mateřské školy
Název ŠVP	„Já jsem tady, ty jsi tady“
Projednáni ŠVP	24.6.2019
Schválení ŠVP	26.8.2019
Platnost	od 1.9.2019 do 31.8. 2022
Číslo jednací	msk226/19

2. Charakteristika mateřské školy

Naše mateřská škola je školou křesťanskou.¹ Křesťanství a jeho hodnoty jsou v ní přítomny především atmosférou, v jaké se vzájemně potkáváme, spolu žijeme, spolu se učíme.

Dítě, jeho jedinečnost a potřeby, je tím, kdo má být v prostoru mateřské školy, vidět především. Vzájemná úcta a vnímavost, stejně jako radost ze života a z učení se, jsou charakteristickými znaky, které umožňují dítěti objevit a rozvíjet jeho jedinečnost. Tu se pak učí vidět a prohlubovat v souvislostech s jedinečností a hodnotou druhých, a tak nalézá své místo ve společnosti a ve světě.

¹ Mateřská škola navazuje na tradici vzdělávání v křesťanském duchu, od roku 1991 státní mateřskou školou s křesťanskou výchovou

Vedle takto implicitně přítomného křesťanství je jeho přítomnost v naší mateřské škole zřetelná i v příbězích, které si vyprávíme, nebo ve svátcích, které slavíme, i ve způsobu jejich slavení. Tak nalézá křesťanství své explicitní pojmenování a děti je mohou přirozeněji nahlédnout a porozumět. Pro dosažení těchto cílů spolupracujeme se Společností Pedagogiky Franze Ketta z. s. a s dalšími mateřskými školami, které si kladou podobné cíle, a to jak u nás, tak v zahraničí. Tato spolupráce nalézá svou konkrétní podobu např. ve společných projektech, dalším vzdělávání nebo ve sdílení zkušeností.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

Budova mateřské školy se nachází v klidné části města, nedaleko zimního stadionu, naproti základní škole, vedle domu pro seniory. V blízkosti je městský park a dětské hřiště. Toto umístění nabízí velké možnosti pohybových, vzdělávacích i herních aktivit při pobytu dětí venku. Kromě toho má mateřská škola vlastní zahradu. Jednopatrová budova prošla v roce 2009 generální opravou. Vnitřní prostory jsou rekonstruovány postupně. Budova má bezpečnostní vstupní dveře a kamerový systém.

Mateřská škola má k dispozici tři prostorné třídy s maximální kapacitou 66 míst, samostatné oddělení pro děti 2-3 leté s kapacitou 15 míst, školní kuchyň a jídelnu. V suterénu se nachází školní kuchyně, dále kancelář vedoucí stravování, sklad potravin, hrubá přípravná, šatna a sociální zařízení pro pracovnice jídelny a samostatné oddělení pro 2-3 leté děti se svým bočním vstupem a šatnou. V přízemí je jedna třída, tři dětské šatny, ředitelna, sborovna, přípravná jídla, šatna provozních pracovníků. V prvním patře jsou dvě třídy, přípravná jídla, kabinet s pomůckami.

Jednotlivé třídy jsou rozděleny na část se stolkami, která je využívána zároveň jako jídelna a druhou část tvoří herna s kobercem. Prostorové uspořádání je uzpůsobeno potřebám dětí, mají možnost využít jednotlivé hrací koutky (s auty, obchod, kuchyňka, pokojíček, přírodní a pracovní koutek, čtenářský, aj.). Ke každé třídě náleží umývárna, toalety, sklad lůžkovin. Pro náročnější pohybové aktivity je možné využít venkovních prostor na vlastní školní zahradě. Tato je vybavena dvěma pískovišti, altánem, sudem-domečkem, ohništěm s posezením, westernovým vozem, dřevěnými stany, šplhacím komplexem, skluzavkami s průlezkou, houpačkami, balanční závěsnou lávkou, místem pro pokusy a pěstování zeleniny, plechovou boudou jako skladiště, koloběžky, tříkolky. Pro nejmenší děti 2-3 leté je vybudován samostatný ohraničený prostor s vybavením pro tuto věkovou skupinu.

Ve věkově smíšených třídách odpovídá nábytek počtu dětí i antropometrickým požadavkům. Veškeré vybavení odpovídá esteticky i hygienicky a je zdravotně nezávadné a bezpečné. Intimitu dítěte zajišťují dvířka na toaletách, které vyhovují počtu dětí, stejně tak umyvadla a lehátka. Vybavení hračkami a pomůckami včetně tělocvičného nářadí a náčiní odpovídá počtu i věku dětí. Jejich umístění je pro děti dostupné, přehledné, děti znají pravidla jejich používání a mohou s nimi volně disponovat. Děti se podílejí na výzdobě školy, je tak rozvíjeno jejich estetické cítění.

Stravování je zajištěno z vlastní kuchyně. (viz Provozní řád školní jídelny).

Obecné záměry: chceme podporovat prostředí, které má pro dítě prostorově a věcně podnětný potenciál nejen v rozmanitosti a síle, ale také v jednoduchosti, původnosti a detailu, který vnímání zjemňuje a zosťuje. Chceme se snažit o přehlednost, vyváženost, celistvost a účelnost, pevný pořádek věcí a strukturovanost prostoru a pracovat převážně s přírodním a původním materiálem (specifickým materiálem jsou pomůcky užívané při realizaci pedagogiky Franze Ketta).

Konkrétní záměry:

- Vybavení zahradní dílny ve spolupráci s rodiči a uvedení do provozu
- Vytvoření prostoru ve třídách pro individuální práci a relaxaci

3.2. Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná strava dle příslušných předpisů a norem školní kuchyně denně vaří čerstvé jídlo, pitný režim je zajištěn bez omezení celý den je zachována vhodná skladba jídelníčku, jídelníček je pravidelně vyvěšován na nástěnku i na webové stránky školy

mezi jídly je dodržován předepsaný časový odstup

děti nejsou nikdy nuceny do jídla, ale snažíme se, aby dítě alespoň pokrm ochutnalo

děti mají vždy možnost přídatku

ve spolupráci se školní jídelnou a vedoucí ŠJ chceme dětem zajistit kaloricky vyváženou a pestrou stravu, denně doplněnou o ovoce a zeleninu, včetně mléka a mléčných výrobků upřednostňujeme luštěniny, drůbeží, rybí maso a zeleninová jídla

Odpočinek:

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Některé děti v případě potřeby vstávají dříve a věnují se klidným činnostem, aby nerušily děti, které ještě odpočívají.

Pobyt venku:

Pobyt venku probíhá téměř při každém počasí. Pouze při nepříznivých stavech ovzduší, nebo za silného větru, silného deště či sněhových přeháněk se volí jiný program. Chodíme na vycházky do okolí školky, využíváme školní zahradu.

Konkrétní záměry:

- Důsledně vyžadovat od rodičů včasné předávání a vyzvedávání dětí podle školního řádu
- Vyžadovat od rodičů oblečení pro děti do deštivého počasí (pláštěnku, gumáčky)

3.3. Psychosociální podmínky

Základem vzdělávacího procesu je vnímavý, respektující a spolehlivý vztah mezi dospělým a dítětem. Pedagogický pracovník podporuje motivaci k učení, má laskavý, otevřený a oceňující postoj k dítěti. Pomáhá mu v orientaci, dbá na dodržování pravidel a povzbuzuje je ke svobodné volbě činností. Snaží se respektovat individuální potřeby dětí, reagovat na ně a řeší ty situace, které děti samy nezvládnou. Dostatečně se věnuje vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany). Umožňuje dítěti, aby se učilo v přiměřeném tempu v rámci věkově smíšených skupin.

Učení je podporováno tím, že dítě má k dispozici volné prostory k pohybu a v nich zákoutí tematizovaná podle konkrétních vzdělávacích oblastí a uspořádaná tak, aby byla s vývojem a individualitou dítěte oslovována racionální, kreativní i angažovaná složka jeho myšlení. Děti tak dostávají možnost bádání s radostí a zvědavostí, vnímat svět všemi smysly a porozumět mu. Pokud je tento proces naplněn, dítě přirozeně dospívá k rovnováze se sebou i s okolním světem, a tím rozvíjí svou zodpovědnost i spoluzodpovědnost.

Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny. Hlavním prostředkem normalizace dětského chování je především nácvik soustředěné činnosti. Nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim.

Adaptační program dětí od tří let

Pro jednodušší adaptaci nových dětí nabízíme rodičům a dětem adaptační program, na kterém je možné se individuálně podle potřeb dítěte domluvit.

1.a 2. týden doporučujeme pobyt pouze do oběda, rodiče si dítě vyzvednou po obědě.

3.týden je možný pobyt dítěte už celý den v případě bezproblémové adaptace v předchozích týdnech.

Adaptační program dětí od dvou do tří let

Příloha 2) Dobrý start rodičů dětí dvouletých a podmínky úspěšného zvládnutí adaptačního období (specifika vzdělávání dvouletých dětí v MŠ)

Konkrétní záměry:

- Častější zařazování práce s lidovou písní
- Denní logopedická chvilka

3.4. Organizace chodu v MŠ

Čas je v mateřské škole respektován jako aktuální přítomnost, ve které se žije, a kdy může každý s důvěrou vyjádřit nebo žádat, co je pro něj nutné. Napětí mezi plánováním a aktuálními potřebami dítěte, mezi zacíleností plánu a vzácnou jedinečností přítomného okamžiku je řešeno ve prospěch dítěte s ohledem na zachování pravidelnosti a denního režimu.

Dětem jsou nabízeny různé individuální, skupinové a frontální činnosti přiměřené věku a schopnostem. Je vyhrazen dostatek prostoru pro spontánní hru, děti jsou podněcovány k vlastní

aktivitě a experimentování a mohou odmítnout činnost, kterou nechtějí dělat. Jsou však motivováni také k tomu, aby se zařadili do společných činností. Plánování činností vychází z potřeb, zájmů a možností dětí. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity a je dbáno na osobní soukromí dětí.

Mateřská škola je otevřena od 6.15 do 16:15. Rodiče přivádějí své děti nejpozději do 8.15 hodin a vyzvedávají je tak, aby mohla být budova v 16.30 uzamčena, nejpozději však do 16.20.

Spojování dětí z různých tříd se praktikuje z organizačních důvodů v době od 6.15 do 7.50 hod a odpoledne od 15:00 do 16.15, dále při malém počtu dětí v době jarních, podzimních a pololetních prázdnin a při vysoké nemocnosti dětí.

Dítěte, které zůstane po provozu mateřské školy ve třídě, se ujme učitelka. Kontaktuje rodiče a pokud je to možné, zůstane s dítětem až do té doby, dokud si je nevyzvedne rodič nebo jím pověřená osoba (více ve Školním řádu mateřské školy).

Zajištění provozu v době letních prázdnin: mateřská škola je v provozu po dobu tří týdnů. Přesné datum určí ředitelka.

Rámcový denní program dětí 3-7 letých:

6.15 - 7.45 - otvíráme, děti se scházejí ve třídě u Sluníček, pak se rozcházejí do svých tříd

6:15 – 9:45 volná hra dětí, vzdělávací nabídka v podobě individuální práce s dětmi a práce v různých velkých skupinách zaměřená na celistvý rozvoj osobnosti dítěte

Příchod dětí je stanovený do 8.15, svačina se podává v době od 8:45 do 9:15

9:45 – 11:45 příprava na pobyt venku, pobyt venku – praktická ekologická výchova, pozorování, objevování, hry a pokusy s přírodním materiálem, pohybové a sportovní hry, tematické vycházky

11:45 – 13:00 převlékání, hygiena, oběd, příprava na odpočinek

13:00 – 13:30 (14:45) chvilka s pohádkou, odpočinek – podle potřeby dětí (děti se nemusí převlékat do pyžamak – dle volby rodičů)

13:30 – 14:45 postupné vstávání, oblékání, klidové činnosti, svačina se podává v době od 14:15 do 14:45

14:45 – 16:15 spontánní i řízené aktivity, vzdělávací aktivity dle zájmu, individuální práce s dětmi a individuální diagnostika, logopedická péče, volná hra dětí

POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ JE ŘEDITELKOU URČENO V ČASOVÉM ROZMEZÍ OD 8.15 – 12.15 (4 HODINY)

Rámcový denní program dětí 2-3 letých:

8.00 – 8.30 - děti přicházejí – osobní přivítání, rozhovor na identitu dítěte, volná hra

8.30 – 9.00 - mírné převedení dětí do promyšlené hry – Učíme a motivujeme, úklid

9.00 – 9.30 - hygiena, svačina (brindáčky)

9.30 – 9.50 - děti si přinesou polštářky na sezení ke kruhu - U fotek dětí

předělový rituálek – píseň Dobré ráno (jméno dítěte)

tematická chvilka u kruhu 10-15 min. „Dívej se a žasni“ (G.Batzer)

pohybová aktivita, rytmizace

9.50 – 10.00 - hygiena, oblékání v šatně

10.00 – 11.15- pobyt na zahradě / vycházka

11.15 – 11.30 - vyslékání v šatně, hygiena
11.30 – 12.15 - oběd , hygiena (brindáčky)
12.15 – 14.15 – pohádka (celý týden jedna), ukolébavka, odpočinek
14.15 - 15.00 - děti vstávají dle své potřeby - hygiena, svačinka, volná hra

Konkrétní záměry:

- Práce v menších skupinách
- Nastavení efektivního využití chůvy pro práci s nejmenšími dětmi (2-3 leté)

3.5. Řízení MŠ

To, co bychom rádi předávali dětem, o to chceme usilovat také mezi sebou navzájem v celém školním týmu. Vnímavost k životu a radost z něj v podobě vnímavosti ke slovu a projevu druhého člověka v jeho jedinečnosti, se má stát základem všeho společného plánování, realizace i vyhodnocování pracovního procesu. Ten tak nezůstane zaměřen pouze na cíl, tedy na vzdělávací proces, ale také na člověka. Naším společným úkolem je postupně a pomalu, po malých krocích vcházet do podstaty a smyslu vzdělávací koncepce podle celistvé na smysl zaměřené pedagogiky Franze Ketta a stejně tak postupně a pomalu poselství, které nám tato koncepce zprostředkovává, žít a prožívat s dětmi.

Pedagogická rada se pravidelně schází, plánuje a provádí evaluaci. Usiluje o její smysluplnost a užitečnost. Snaží se o vytváření tvořivého prostředí, které je založené na důvěře a toleranci vůči ostatním. Zaměstnanci mají určitý prostor při rozhodování a plánování, je uplatňována týmová spolupráce. Pedagogické rady probíhají čtvrtletně, miniporady týdně, provozní měsíčně. Společná porada všech zaměstnanců se koná dvakrát do roka. Ředitelka vyhodnocuje práci celého týmu.

Každý pracovník podle svých dispozic a možností na základě dohodnutých pravidel a vymezených práv a povinností pracuje s dětmi podle příslušné pracovní náplně. Je také zodpovědný za nakládání s hmotnými prostředky, které mu byly svěřeny. Za vše je odpovědný ředitelce školy. (viz Organizační řád školy).

Konkrétní záměry:

- Konzultační hodiny ředitelky: 1x /14 dní čtvrtek 8.00 – 14.30
- Čtvrtletní pedagogické rady: srpen, listopad, leden, duben, červen

3.5.1. Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický pracovník se stává průvodcem dítěte na jeho jedinečné životní cestě, stojí mu po boku a je připraven dítě podporovat. Pro jednání pedagogického pracovníka je důležitý empatický vztah vnímavosti, tzn. úsilí o nehodnotící a bezpodmínečné přijetí dítěte včetně jeho rodinného zázemí i s rodiči a blízkými osobami.

Výchovně vzdělávací proces zajišťuje šest učitelek ve třech věkově heterogenních třídách a samostatné třídě nejmenších dětí (zde pracuje i chůva). Pokud je ve třídě integrováno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, jeho osobnostní růst a naplňování individuálních vzdělávacích plánů zajišťuje asistentka ve spolupráci s učitelkami a SPC.

Učitelky střídají po týdnu ranní/odpolední směnu, vzájemně si pomáhají, spolupracují při přípravě hromadných akcí, zajišťují služby za krátkodobě nemocné kolegyně. Pracovní doba je nerovnoměrná.

Úklid ve třídách a výdej svačinek a obědů zajišťují paní kuchařky a provozní pracovnice. O to, aby nám chutnalo, se stará paní vedoucí školní jídelny. Vedoucí ŠJ a pracovníci kuchyně spolupracují s vedením školy. Přípomínky řeší kolektiv na pedagogických a provozních poradách.

Konkrétní záměry:

- Měsíční porady provozních pracovnic
- Nastavení autoevaluace pedagogických pracovníků odpovídající hospitačním záměrům

3.5.2. Profesionalizace pracovního týmu

Prostřednictvím pravidelného vzdělávání podporujeme v profesním rozvoji všechny zaměstnance, organizujeme časté společné porady, sdílíme zkušenosti, chceme usilovat o systematické pedagogické doprovázení. Pomocí profesnímu růstu jsou také motivační pohovory s ředitelkou s vytyčením osobního cíle a zhodnocení jeho dosažení v počátku a v závěru školního roku.

Pedagogické pracovnice jsou kvalifikovány v rámci středoškolského, vyššího odborného nebo vysokoškolského studia a průběžně si doplňují odbornost účastí na seminářích a pokračují v sebevzdělávání.

Mnoho praktických podnětů čerpají učitelky při seminářích v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na akreditovaných programech pořádaných Společností pro celistvou na smysl zaměřenou pedagogiku Franze Ketta² a během studijních stáží pro učitelky MŠ v regionu Vinschgau (Itálie), odkud pochází již výše zmíněná koncepce „Učím se říkat ty“. Spolupráce s MŠ Vídeň- zkušenosti v práci s 2-3 letými dětmi.

Konkrétní záměry:

- Čerpání samostudia: výběr 1 – 2 dnů v 1. i ve 2. pololetí
- Prezentace ze samostudia a seminářů – jak a co se podařilo provést v pedagogické praxi

---

² V roce 2010 byla v České republice registrována Společnost pro celistvou na smysl zaměřenou pedagogiku Franze Ketta, o. s., jejíž oficiální založení proběhlo v Brně v květnu 2010 na semináři s Franzem Kettem.

3.5.3. Vzdělávací partnerství s rodiči

Zřízen Spolek rodičů (registrace na Ministerstvu vnitra), které si zvolilo svoji Radu (pravidelné schůzky s vedením školy)

Hravá dopoledne pro děti s rodiči.

Škola zajišťuje i poradenskou činnost pro rodiče (besedy s odborníky, ...)

Od nástupu dítěte do mateřské školy se dbá na intenzivní a otevřený dialog s rodiči, který je důležitou součástí našeho vzdělávacího úsilí. Rodina zůstává určujícím místem vzdělávání. Dialog se stává klíčem ke spolupráci, která by měla být vnímavá k dítěti, důvěryplná a otevřená ke vzájemné výměně zkušeností. Partnerská spolupráce s rodiči neklade důraz pouze na informační rovinu, ale na intenzivnější sounáležitost. Vzájemná výměna zkušeností, postřehů a názorů mezi rodiči a pedagogy, osobní i odborné schopnosti a přednosti rodičů mohou být velkým vkladem zdařilého vzdělávacího úsilí. Paní učitelky informují rodiče o pokrocích a prospívání jejich dítěte, domlouvají se na společném postupu při jejich výchově a vzdělávání, rodiče si podle potřeby mohou zajistit konzultace s učitelkami svého dítěte. Zvláště v období adaptace dětí, která je pro dítě obdobím enormní emoční a sociální zátěže, je potřebná zvlášť intenzivní spolupráce. Běžné záležitosti řeší s rodiči vždy učitelky jednotlivých tříd, rodiče mohou využít konzultačních hodin. Závažnější problémy řeší ředitelka školy.

Rodiče se mohou podílet na akcích školky a poznávat se mezi sebou – brigády na zahradě, slavnosti – v rámci jednotlivých tříd nebo v rámci školy. Rodiče jsou informováni prostřednictvím nástěnek a webových stránek o veškerém dění v mateřské škole.

Společně s rodiči chceme dbát také na péči o zdraví, vést k vnímavosti a odpovědnosti za něj a posilovat zdravotní kulturu. Pomocí nám k tomu je:

- ranní filtr – vyřazení dětí, které projevují známky onemocnění, z dětského kolektivu
- vedení dětí k péči o své zdraví – osobní hygiena, správné hygienické návyky
- upozorňování na možnosti dětských nemocí, úrazů a jejich prevence
- zveřejnění jídelníčků
- spolupráce s logopedkou, pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickými centry

Konkrétní záměr:

- Konzultace s rodiči každého dítěte alespoň jedenkrát ročně
- Silné a slabé stránky zohlednit zvláště u nejmenších dětí

3.5.4. Spolupráce s dalšími institucemi

- Zřizovatel Město Uherský Ostroh
- Římskokatolická farnost, P. Karel Šenk
- Společnost pro PFK, Ředitelství Vinschgau a síť MŠ v Jižním Tyrolsku, MŠ Vídeň

- KMŠ Uherský Ostroh, CMŠ „U sv. Josefa“ České Budějovice, CMŠ Zlín a Kutná Hora, CMŠ Karolínka Slavkov u Brna, MŠ Sídliště Uherský Ostroh
- PPP Uherské Hradiště, SPC Zlín, logopedka, ZŠ Uherský Ostroh
- Ostrožský zpravodaj – Ostrožské listy, klub kultury, městská knihovna
- ZUŠ Uherský Ostroh, Dům dětí Pastelka, Domovinka – domov pro seniory, Divadelní a šermířská společnost Memento-mori, PČR, MěP, Hasiči, Relax21, Dětský domov, pediatr

Pro užší spolupráci vytvořeny projekty:

- Projekt Naši kamarádi v Domovince
- Projekt Pro knížku do knihovny (spolupráce s pí knihovnicí Hrdinkovou)
- Projekt Těšíme se do školy (nejstarší děti před nástupem do ZŠ)
- Pohádkové čtení (dopol. prarodiče, rodiče dětí)
- Projekt Kamarádi s knihou (spolupráce se ZŠ žáci 3.třídy)
- Cvičení na trampolínách (Pastelka, Relax21 – starší děti 2.pol)
- Zůstat a hrát si (červen – dopoledne dítě s rodičem do mateřské školy-třída, zahrada)

Ředitelka školy zajišťuje dostatek metodické literatury - zprostředkovává časopis Informatorium, Poradce ředitelky MŠ, Integrace a inkluze, publikace a metodické materiály nakladatelství Raabe, Portál, Karmelitánské nakladatelství, Barevné kamínky. Navštěvuje internetový „Metodický portál RVP pro předškolní vzdělávání“. Umožňuje praxe studentům z pedagogických škol.

3.6. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálně vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

PLPP se tvoří v případě potřeby při nefunkčnosti běžných výchovně – vzdělávacích postupů a metod na základě silných a slabých stránek dítěte ve spolupráci s pedagogickými pracovníky a v osobní konzultaci s rodiči.

Učitel sestaví písemný plán, který jasně stanoví priority rozvoje dítěte, metody a hodnocení práce. Zákonný zástupce podpisem potvrdí, že byl s obsahem PLPP seznámen.

Po třech měsících je plán vyhodnocen a v případě neúčinnosti nastavených postupů je na základě vzájemné konzultace zúčastněných stran doporučena návštěva poradenského zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

IVP vypracovává učitel ve spolupráci s asistentem pedagoga ze třídy, kde je dítě s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně zapsáno. IVP je vypracováván nejpozději do jednoho měsíce od zahájení vzdělávání nebo od obdržení doporučení ze ŠPZ a žádosti zákonného zástupce. Zákonný zástupce svým podpisem vyjadřuje souhlas s obsahem IVP.

Písemný plán obsahuje kromě povinné tabulky také konkrétní cíle v jednotlivých oblastech rozvoje. Budou nastaveny pravidelné konzultace s rodiči (nejméně 2x ročně). Hodnocení IVP proběhne dle požadavků konkrétního poradenského zařízení a na úrovni školy pololetně.

Zapojení dalších subjektů:

- Lékaři specialisté
- Raná péče
- Pedagogicko- psychologická poradna v Uherském Hradišti
- Při vzdělávání dětí s PAS spolupracuje naše škola se SPC Zlín
- Při vzdělávání dětí s mentálním postižením spolupracujeme se SPC Zlín
- Při vzdělávání dětí s logopedickými vadami se SPC logopedickým v Uherském Hradišti, případně s klinickými logopedy.
- Základní škola

Odpovědné osoby a jejich role

Za vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je odpovědná ředitelka školy, která pověřuje učitele k sestavení PLPP a IVP a komunikací s rodiči. Pověří též odpovědného pracovníka ke komunikaci s poradenskými zařízeními. Učitelka pověřuje asistenta pedagoga konkrétními úkoly pro individuální práci s integrovaným dítětem nebo s ní pouze konzultuje práci podle IVP (dle vzdělání asistenta).

Další upřesnění

U dětí se speciálními vzdělávacími potřebami zařazujeme předměty speciálně pedagogické péče podle potřeb daného dítěte. Vycházíme z doporučení ŠPZ nebo v případě prvního stupně podpůrných opatření z potřeb dítěte rozpoznaných učitelem.

Vyhláška č. 27/2016 Sb. poskytuje následující výčet oblastí předmětů speciálně pedagogické péče:

řečová výchova,
rozvoj grafomotorických dovedností,
rozvoj vizuálně percepčních dovedností,
zdravotní tělesná výchova,
návčik sociální komunikace,
zraková stimulace,
bazální stimulace u žáků s mentálním postižením,
práce s optickými pomůckami,
logopedická péče,
rozvíjení sluchového vnímání,
odezírání, rozumění mluvené řeči a její produkci,
českému znakovému jazyku,
prostorová orientace,
český znakový jazyk,
prostředky alternativní a augmentativní komunikace,
prostorová orientace,
samostatný pohyb zrakově postižených,
práce s optickými pomůckami,
Braillovo písmo,
bazální stimulace u žáků s kombinovanými vadami,

rozvoj zbytkového sluchového a zrakového vnímání,

rozumění mluvené i psané řeči a její produkci.

další oblasti případně vychází z konkrétních obtíží žáka.

Dítě výrazně porušující vnitřní řád školy (agresivita, vulgarismy, neposlušnost) – pomoc ředitelkou při řešení s rodiči, dopis.

3.7. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Pokud se u dítěte projeví známky nadání či mimořádného nadání, sestaví učitel ve spolupráci s týmem pedagogických pracovníků dané třídy a zákonným zástupcem PLPP, ve kterém se zaměří na zajištění vhodných podmínek pro to, aby dítě mohlo své nadání rozvíjet a uplatňovat.

Po době určené k realizaci vyhodnotí jeho účinnost. S výsledky seznámí zákonného zástupce a v případě potřeby mu doporučí návštěvu PPP za účelem identifikace nadání. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání zpravidla dále podle PLPP.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením. S obsahem IVP i jeho hodnocením (dvakrát za školní rok) jsou zákonní zástupci seznámeni. Svým podpisem vyjadřují souhlas s obsahem těchto dokumentů.

3.8. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Podmínky vzdělávání:

snažíme se o jejich samostatné zázemí a vytvoření vhodných podmínek, které v tomto věkovém období potřebují - prostory v přízemí: kuchyňka, herna, místnost hravých aktivit, sociální zázemí, samostatná šatna (začleňování do kolektivu heterogenní skupiny dětí při pobytu venku).

- šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby
- prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- úprava časového harmonogramu v denním režimu. Prioritou je, aby měly co nejvíce času na volnou hru i přechodové činnosti a byly tak přiměřeně svému věku vedeny k samostatnosti.
- k radosti jim stačí to, že se zapojí a jsou. Pedagogickým pracovníkům je k dispozici metodika PFK pro dvouleté děti.

Charakteristika a metody práce:

- Charakteristické pro tento věk v oblasti sociální je to, že tyto děti nemají většinou ještě přirozenou potřebu vyhledávat kolektivní činnosti s ostatními dětmi. Spíše vyhledávají a mají v oblibě individuální činnosti a hry.
- Stálý pravidelný denní režim, přiměřené podnětné a bezpečné prostředí, individuální péče, srozumitelná pravidla
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Vytvořeny podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací nabídka (vzdělávací činnosti) jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Rozvíjíme jejich sociální vztahy, pohybové schopnosti i řeč. Dáváme dostatečný prostor k pohybu a k experimentování. Pokud chtějí jen přihlížet, necháme je přihlížet.
- Aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou (schůzka před nástupem dítěte – „Příběh malého kocourka“- tématická schůzka se všemi rodiči, pak individuální s každým rodičem, průběžně hodnocení během roku, denní individ. pohovory)

Potřeba jistoty a bezpečí:

- Pomocí při orientaci v čase a prostoru a při adaptaci na nové prostředí jsou pro tyto děti různé rituály, pravidla a přehledná, jasně daná a dodržovaná struktura dne. Nejvhodnější cestou, jak děti naučit dodržovat základní pravidla je zvolit cestu vhodné motivace prostřednictvím jednoduchých her, básniček, písniček, formou odměn (různé medaile)... a vyzbrojit se velkou dávkou trpělivosti (na vše potřebují svůj čas).
- Vedeme je k tomu, aby uměly se staršími kamarády navazovat kontakt, požádat je o pomoc, radu. Učitelky i chuva uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímají.

Hygiena a sebeobsluha:

- Většina těchto dětí ještě potřebuje větší míru dohledu a pomoci v otázkách nácvičky hygieny a sebeobsluhy. Některým dětem se stává, že se snadno zaberou do činnosti a zapomenou na uspokojení svých dalších potřeb (např. si včas dojít na toaletu, nebo se napít). Pro takové případy je dobré dbát na to, aby si ve spojitosti s denním režimem (např. před jídlem, pobytem venku,...) všechny děti na toaletu došly nebo jim během volné hry občas možnost napít se připomenout a nabídnout. Hygienické potřeby těchto dětí zajištěny také tímto vybavením: přebalovacím pultem, nočníky, podstavce k WC, sprchou a uzavíratelným odpadkovým košem na pleny, přiměřená výška umyvadel.
- Vedeme je k samostatnosti v sebeobsluze i při manipulaci s nejrůznějšími hračkami a věcmi, učíme děti, aby dovedly vnímat vyřčené slovo, aby mu rozuměly a správně reagovaly.

4. Organizace vzdělávání

4.1 Vnitřní uspořádání školy a jednotlivých tříd

Třída je místem, kde je oceňovaná heterogenita. Proto je přínosné a žádoucí, aby třídu tvořily skupiny dětí různého stáří a aby děti měly možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Přijímání dětí

Kapacita školy je celkem 81. V běžných třech třídách 66 míst. Samostatné oddělení dětí 2-3 letých s kapacitou 15. Děti jsou do naší MŠ přijímány na základě vyplněné přihlášky a dotazníku, který má za cíl poskytnout alespoň orientačně základní informace o dítěti, rodině a motivaci rodičů pro zvolení křesťanského předškolního zařízení.

Rozdělení dětí do jednotlivých tříd

Sourozenci jsou, pokud je to možné, zařazeni spolu v jednom oddělení. Ve všech třídách MŠ je věkově heterogenní složení dětí zpravidla od 3 do 6 let.

4.2. Charakteristika jednotlivých smíšených tříd

Třída Večerníci. Uplatňované metody a formy práce se odvíjí od věkového složení dětí ve smíšené třídě. Učitelky zařazují činnosti pro všechny věkové skupiny, uzpůsobují program tak, aby se zapojily i nejmenší děti, zařazují náročnější činnosti pro předškoláky. Individuální práce probíhá při pedagogické diagnostice, v osobních rozhovorech s dětmi při zpracování portfolií a také v případě integrace dítěte s postižením. Třídu lze rozdělit na dva prostory, proto je využita i práce skupinová.

Třída Sluníčka. Uplatňované metody a formy práce se odvíjí od věkového složení dětí ve smíšené třídě. Učitelky zařazují náročnější i méně náročné činnosti uzpůsobené možnostem a schopnostem dětí. Učitelky zařazují náročnější činnosti pro předškoláky, nejmenší děti potřebují přímou pomoc učitelky. Individuální práce probíhá zvláště v případě integrace, při pedagogické diagnostice, v osobních rozhovorech s dětmi při zpracování portfolií, je možné využít logopedickou místnost-kabinet, který sousedí s třídou. Třídu lze rozdělit na dva prostory, proto je využita i práce skupinová.

Třída Broučci. Uplatňované metody a formy práce se odvíjí od věkového složení dětí ve smíšené třídě. Učitelky zařazují náročnější činnosti pro předškoláky, uzpůsobují program tak, aby se zapojily i menší děti. Individuální práce probíhá zvláště v případě integrace dítěte s postižením, při pedagogické diagnostice, v osobních rozhovorech s dětmi při zpracování portfolií. Třídu lze rozdělit na dva prostory, proto je využita i práce skupinová. Třídu lze rozdělit na dva prostory, proto je využita i práce skupinová.

Třída Malošci. Viz 3.8 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

5. Filosofie školy

Náš vzdělávací program vychází vstříc:

DÍTĚTI

Užíváním pedagogických nástrojů chceme maximálním způsobem vyjít vstříc individuálním potřebám dětí a jejich rodin, příp. jejich blízkých osob.

Rozložením pedagogických i nepedagogických pracovních pozic chceme být školou, která je školou multiprofesní.

RODINĚ

Společným úsilím chceme přispět k vybudování komunitního zařízení, ve kterém bude mít svůj důležitý prostor setkávání nejen dětí a jejich učitelů, ale i ostatních zájemců a zainteresovaných osob. V rámci celistvosti vzdělávání počítáme se spirituálním rozměrem člověka v nejširším smyslu slova a chceme být odbornou pedagogickou pomocí rodičům v naplňování jejich práva na náboženské vzdělávání v určitém náboženství, ať už církve, náboženské společnosti nebo konfese.

REGIONU

Respektujeme a zachováváme individuální profilaci školy s ohledem na regionální podmínky, místní možnosti a aktuální potřeby. Region, ve kterém se naše škola nachází a jeho jedinečný ráz, tradice nebo specifika, mají své místo v naší škole a záleží nám na tom, aby i škola byla obohacením místní komunity.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

6.1. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV)

VZDĚLÁVÁNÍ VNÍMÁME JAKO SLUŽBU ŽIVOTU

Školní vzdělávací program vychází z modelového vzdělávacího programu „Já jsem tady, ty jsi tady“, koncepce předškolního vzdělávání Pedagogiky Franze Ketta.

Vzdělávání považujeme za službu životu, která se projevuje jako vnímavost k životu ve všech jeho rozmanitých formách a projevech a jako radost z bytí v přítomnosti.

Vnímavost k životu je základem zdařilého života ve vztazích a naopak a je realizací základních cílů předškolního vzdělávání.

Radost z bytí v přítomnosti je základem zdařilého nacházení smyslu života a je příspěvkem ke dlouhodobé motivaci dítěte k celoživotnímu učení.

Proto je prioritou pedagogických pracovníků doprovázet dítě na jeho jedinečné cestě uskutečňování vlastního lidství. Toto jedinečné lidství je vnímáno jako hodnota sama o sobě a proces jeho uskutečňování s sebou přirozeně přináší životní radost.

Mateřská škola je pak cíleně utvářena jako důvěryhodný prostor, kde se můžeme s otevřeností, citlivě a ohleduplně setkávat a s vnímavostí mu ukazovat, že v něm respektujeme nejvyšší dobro v dění světa a že jsme připraveni mu dát vše, co potřebuje k tomu, aby mohlo s radostí naplňovat svou jedinečnost, a tím i smysl toho, proč se vzdělává.

Obě charakteristiky jsou podporou rámcových cílů stanovených RVP PV. Jsou také svým způsobem univerzální, přirozené a obecně přítomné, vyjadřují základní orientaci vzdělávání a promítají se do každodenní práce pedagogických pracovníků a do kvality kultury školy.

6.2 Téma ŠVP PV: „Já jsem tady, ty jsi tady“

Zaměřujeme se na skutečnost podstatnou pro každého z nás a z ní vycházíme:

Já jsem – jsem jedinečný, byl jsem tomuto světu dán a pro tento svět obdarován
Já jsem tady – jsem přijatý - mám své jméno, místo, žiji ve vztazích
Vztahuji se ke světu – jsem jeho součástí - zpívám, svým zpěvem mohu vyjádřit vše, co prožívám; cítím, slyším, mluvím, vidím, hledám, obdivuji, zkouším, bojím se, mám rád, očekávám, starám se o svět, svým jednáním jej utvářím. Svět je místem, kde se učím. Při setkání s něčím „jiným“, s něčím, co neznám a neumím, vzniká i zkušenost překračování sebe sama.

6.3. Hlavní cíle programu

Hlavní cíle v oblasti biologické

Probouzet radost z pohybu, posilovat pohybovou a zdravotní kulturu
Posilovat dodržování pravidel, týkající se bezpečnosti zdraví svého i ostatních
Rozvíjet jemnou motoriku (denně zařazovat prstová cvičení, hru s drobným materiálem)
Upevňovat hygienické a sebeobslužné návyky
Podporovat zdravou výživu, vést k vnímavosti a odpovědnosti za své zdraví

Hlavní cíle v oblasti duševní

Dát prostor vnímat věci všemi smysly, celistvě, v plnosti souvislostí
Pomoci hledat a odkrývat životní smysl a radovat se z krásy a tvůrčího bytí
Budovat vědomí jedinečnosti každého dítěte: „Je dobře, že jsi“, probouzet vděčnost
Podněcovat vyjadřovací schopnosti a správnou výslovnost (denní logopedické rozcvičky)
Rozvíjet samostatnost a vytvářet příležitost k radosti z dokončené činnosti
Pomáhat reflektovat vlastní zacházení s informacemi a médii
Podporovat smysl pro tajemství skrze vnímání, pozorování, naslouchání, ticho
Vychovávat svědomí, vést k rozlišování dobra a zla

Hlavní cíle v oblasti vztahové

Vytvářet prostor k posilování vztahu k Bohu skrze spontánní modlitby a písně
Citlivě vést k úctě k sobě a k druhým, k poznání hranic svých i druhého
Podporovat otevřenost ve vztazích a ve vzájemné komunikaci - schopnost vytvářet, uskutečňovat a prožívat vztahy pozitivně – být dítěti vzorem
Neutíkat od řešení problémů ve vztazích nebo je neřešit agresivně
Rozvíjet verbální i neverbální komunikativní dovednosti, nechat druhého domluvit, posilovat radost z vlastního projevu

Hlavní cíle v oblasti sociální

Vést k vnímání křesťanských symbolů, náboženských tradic a svátků jako základu naší kultury a naší víry, vzbuzovat zájem o kulturní a umělecké hodnoty
Budovat křesťanské společenství (spolu být, pracovat, hrát si, odpočívat, modlit se)
Vést k respektu k odlišnostem druhých a zdvořilému chování a návykům (pozdravit, poděkovat, poprosit o pomoc, o odpuštění) vůči známým i neznámým lidem

Vést k odpovědnosti k sobě samému, za své jednání i za to, co je svěřeno do péče dítěte (šetrné zacházení s hračkami a jejich úklid)

Dodržovat dohodnutá pravidla, učit děti vnímat své vlastní chování

Hlavní cíle v oblasti environmentální

Umožnit odkrývání světa kolem jako vzácného daru – posilovat úctu k životu a životnímu prostředí, podporovat radost z rozmanitosti přírody a světa

Prohlubovat vědomí o své důležitosti a svém úkolu ve světě

Vést k vnímání proměn ročních období, radovat se z objevování přírody a reality světa dospělých, rozvíjet vlastní bádání

Upevňovat poznatky o významu životního prostředí pro naše zdraví

Společně s dětmi vytvářet ve třídě hezké prostředí a prožívat společné oslavy

6.4. Prostředky, jak cílů dosáhnout

Na společné cestě, která vede k takto vytyčeným cílům, je kladen zvláštní požadavek na celý pedagogický tým i na každého pedagoga jednotlivě:

- Týmová spolupráce pedagogů, kteří chápou vzdělávání jako službu životu
- Tvůrčí přístup k životu a k dítěti s vědomím jeho jedinečnosti a s postojem bezpodmínečného přijetí
- Vedení k úctě ke všemu stvořenému a k vděčnosti jako základu životní spokojenosti
- Budování citlivého prostředí co nejvíce blízké rodinnému
- Respektování duchovního rozměru člověka a rozvíjení celistvého procesu učení se
- Rozvíjení vzájemné pomoci ve věkově smíšených skupinách
- Přijímání dětí s postižením, rozvíjení úcty a respektu k jinakosti druhého člověka

6.5 .Zásady vzdělávací práce, principy, formy, metody

Vzdělávání je službou životu a díky němu je člověk schopen neustále překračovat sebe sama: uskutečňuje se ve vztahu – prohlubuje se, když se prohlubují vztahy→*vztahovost*

respektuje člověka jako jednotu těla, duše a ducha→*celistvost* je doprovázením→*orientace na subjekt* (dítě má v sobě vše, co potřebuje k rozvoji a růstu), respektuje rozmanitost, která umožňuje vzájemné obohacení→*diverzita*.

Chceme uplatňovat **formy skupinové** (v malých, středně velkých i velkých skupinách), **frontální** (zvláště komunitní kruhy) i **individuální** (především při scházení a rozcházení dětí, na zahradě, na vycházce, při diagnostické činnosti), respektovat činnosti spontánní a plánovat řízené a zvláště chceme uzpůsobit prostředí tak, aby se pro dítě stalo zkušenostním prostorem, které umožňuje nepřímé vzdělávání.

Klademe si za cíl praktické seznámení s principy a metodami celistvé na smysl zaměřené pedagogiky a ve vzdělávací činnosti chceme využívat zvláště **metody prožitkového**, dále projektového, tématického, sociálního a situačního učení, a to jak při hrách, tak při řízených činnostech dětí.

Obě dvě učitelky ve třídě zpracovávají integrované bloky ŠVP do TVP **vždy ve spolupráci**, aby byla zachována tematická i kompetenční kontinuita, vychází z pedagogické **diagnostiky**, ze **závěrů** minulého ITB(integrovaného tematického bloku) a z autoevaluace vlastní pedagogické práce.

6.6. Zajištění vzdělávání dětí se speciálními potřebami, dětí nadaných a dětí mladších tří let.

Přijímání dětí s postižením, rozvíjení úcty a respektu k jinakosti druhého člověka je jedním z principů naší služby. Předpokládáme, že tím otevíráme nové prostory k učení se soužití v různosti, umožňující vzájemné obohacení.

Pro děti s poruchami pozornosti, vnímání, řeči či pro děti mladší tří let či děti mimořádně nadané jsme připraveni ve spolupráci s rodiči a s poradenskými centry zajistit program a péči, která bude odpovídat jejich potřebám.

Zařazujeme inkluzivní prvky do vzdělávání, řídíme se **principy přispívající k inkluzi** (princip rovných podmínek, princip elementarizace, princip diferenciacce, princip podílení se, princip orientace na smysly, princip normalizace, princip zobrazování, princip orientace na kompetence, princip ztělesňování, princip ritualizace, princip rytmiizace).

Děti mladší tří let- viz 3.8 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let, Příloha 2

7. Vzdělávací obsah

Tematické rozčlenění ŠVP vychází z proměn ročních a liturgických období. Podkladem pro tvorbu třídního vzdělávacího plánu je **devět integrovaných tematických bloků (ITB)**, které jsou seskupeny tematicky, proto **nemusí přesně odpovídat jednotlivým měsícům školního roku** (např. říjen a listopad může tvořit jeden ITB, zatímco v prosinci lze zrealizovat bloky dva). V přehledné tabulce je navrženo konkrétní téma ITB, vzdělávací oblast (na co konkrétně se chceme zaměřit), činnosti, podtémata a podněty ke slavení liturgického roku. Každý ITB je přiblížen stručnou charakteristikou a výčtem kompetencí a dílčích vzdělávacích cílů, ke kterým má při zpracování TVP(třídního vzdělávacího plánu) každý pedagog směřovat.

Podtémat je u každého integrovaného bloku uvedeno několik, nejsou povinná, učitelky si mohou vybrat jen některé nebo navrhnout vlastní, např. ty, které děti velmi zajímají. Děti jsou spolutvůrci dění a plánování. Navržená podtémata se dotýkají konkrétního ročního období a důležitých svátků v roce, důležitých okamžiků v životě dětí. Zcela speciální místo zaujímá v každé třídě **slavení narozenin dětí**. Prožíváme je jako velkou životní událost.

Učitelky dbají na to, aby všechny **oblasti RVP PV** prolínaly celým tématem. Podle věku a individuálních potřeb dětí navrhnou konkrétní očekávané výstupy a vzdělávací nabídku, tak, aby pro děti byla vzdělávací činnost přínosem, něčím zajímavým a vycházela z konkrétních zkušeností dětí. Učitelky denně i týdně hodnotí svou výchovně-vzdělávací práci s dětmi – vyplňují připravený tiskopis a dělají si průběžné poznámky. Na čtvrtletní pedagogické radě hodnotí svoji půlroční a celoroční práci.

Jako inspiraci mohou využít konkrétní setkání z **metodiky „Aby malé bylo velké“**, metodické příručky pro náboženskou výchovu předškolních dětí Pedagogiky Franze Ketta, která splňuje RVP PV v požadavku naplňování klíčových kompetencí a v tomto ohledu nabízí i jistý přesah.

Učitelky využívají chvílek čekání k procvičování logopedie, zpěvu písní, orientace v tělním schématu, vymýšlí rýmy, bystří s dětmi rozum (hádky; logopedické chvílky, rytmizace, barvy, otázky, hra na opaky; apod.).

Pro pobyt venku je možné využít mnoho krásných míst v bezprostřední blízkosti mateřské školy, v klidné části města: městský park, dětského hřiště a rozmanitá zákoutí při řece Moravě, které nabízí velké možnosti pohybových, vzdělávacích i herních aktivit při pobytu dětí venku. Kromě toho má mateřská škola vlastní zahradu, kterou využíváme co nejvíce.

Téma ITB	Vzdělávací oblast	Činnosti	Navržená podtémata	Liturgický rok
1. JE DOBŘE, ŽE JSI S NÁMI! (9)	Sebeobsluha - oblékání správný úchop lžice a tužky Radost z bytí v přítomnosti – str. 9 Dítě vnímavé a odpovědné k sobě samému – str. 35	Učíme se spolu žít a hrát si, vytváříme pravidla, seznamujeme se spolu. Bezpečnost ve školce i na silnici	Začínáme! Náš den Moje místo ve školce Mám nové kamarády Pravidla	Sv. Václav
2. KOLEM NÁS JE MNOHO ZAJÍMAVÉHO (10, 11)	Vstupní diagnostika Barvy Dítě radující se z přírody, která je životaschopná díky šetrnému a uctivému nakládání – str. 33 Vnímavost k životu – str. 8	Projekt o stvoření objevujeme pocity, obdivujeme, že jsme každý jiný. Činnosti s přírodninami, výlety. Hry na spolupráci.	Stvoření - Světlo Voda Země Rostliny Živočichové Lidé Moje tělo a zdraví Chráníme naši zemi Barvy podzimu	Sv. František Bůh - stvořitel Všichni zemřelí Sv. Martin
3. HVĚZDA NADĚJE (12)	Jemná motorika (Stříhání) Vztahovost – str. 11 Dítě přiměřeným způsobem reflektující vlastní zacházení s informacemi a médii – str. 41	Každý den budeme chvílku spolu u adventního věnce. Připravujeme se na Vánoce. Prožíváme Vánoce s koledami, nadílkou a Třemi králi.	Advent Sv. Mikuláš Příprava na Vánoce Prožíváme Vánoce Tříkrálová tematika	Advent Sv. Mikuláš Vánoce Tři králové

4. KDYŽ SNĚHOVÁ VLOČKA TANČÍ (1)	Rozvoj matematických představ (prostorové vztahy, velikosti, tvary, počet 1-6..) Dítě radující se ze světa zachyceného čísly, množstvím, plochami a tvary - str.31	Činnosti ve sněhu	Krása zimy Zima v jiných krajích Pohádkový čas	Ježíšovo dětství
5. MASOPUSTNÍ VESELÍ (2)	Jemná motorika (tkaničky) Dítě radující se z krásy a tvůrčího bytí – str. 37	Příprava karnevalu, masek Hry na řemesla	Karneval Řemesla Hudební nástroje	
6. VELIKONOCE, SVÁTKY NOVÉHO ŽIVOTA (2,3)	Vnímání smysly (Píseň: Ze dveří lidé vyjdou č. B 180) Dítě schopné pobývat v přírodě a prožívat ji všemi smysly – str. 39	Jarní hry, pozorování přírody, práce na zahrádce Činnosti na uvědomování si a rozvoj smyslů (čichu, zraku, chuti, hmatu, sluchu)	Postní doba Ježíšova podobenství a zázraky Předjaří Kniha-přítel člověka	Sv. Josef Postní doba Ježíšova podobenství a zázraky
7. HŘEJ, SLUNÍČKO, HŘEJ (4)	Hrubá motorika se zaměřením na ZTV Dítě hledající a odkrývající životní smysl – str.25	Prožíváme Velikonoce - tradice, křesťanské poselství Zkušenosti změn v přírodě	Jaro v rozkvětu Co potřebují rostliny k životu Mlád'ata Život a smrt	Velikonoce – setkání se zmrtevýchvstalým Kristem Seslání Ducha svatého
8. NENÁPADNÁ KRÁSA (5)	Řečové dovednosti Dítě radující se z řeči a komunikace – str. 29	Příprava na Den matek Pokusy s vodou Výlety	Moje maminka Rodina Povolání	Maria
9. AŽ TĚ PROVÁZÍ POŽEHNÁNÍ (6-8)	Výstupní diagnostika Dítě rozvíjející se prostřednictvím vlastního bádání – str. 43	Hry v létě „Co by se stalo, kdyby...“ Rozloučení s předškoláky	Den dětí Děti celého světa Vesmír a planety Cizokrajná zvířata Těšíme se na prázdniny	

Rozdělení kompetencí v jednotlivých integrovaných tematických blocích:

Kompetence k učení
Kompetence k řešení problémů
Komunikativní kompetence
Sociální a personální kompetence
Činnostní a občanské kompetence

Navržené dílčí vzdělávací cíle v jednotlivých integrovaných tematických blocích:

Dítě a jeho tělo
Dítě a jeho psychika: poznávací schopnosti, představivost a fantazie, myšlenkové operace
sebepojetí, city, vůle
jazyk a řeč
Dítě a ten druhý
Dítě a společnost
Dítě a svět

1. JE DOBŘE, ŽE JSI S NÁMI

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Začátek nového školního roku je pro děti, rodiče i pro nás učitelky plný očekávání toho, jaké to bude. Je to čas seznamování se, pozorování, hledání, naslouchání a sžívání se.

Chceme se pokusit vytvořit prostředí, ve kterém by nám všem bylo dobře. Je to čas, kdy chceme dětem ukázat a dát zakusit, že mateřská škola je důvěryhodným prostorem, kde má každý své místo. Chceme dětem pomáhat s nalézáním odvahy, do tohoto prostoru vstoupit a pomoci jim tak s adaptací na nové prostředí.

K tomu, aby nám tu bylo dobře, se potřebujeme shodnout také na tom, co a jak pro to můžeme dělat a vytvořit si pravidla, kterými se budeme všichni řídit.

Zvláštní pozornost a čas v tomto měsíci bychom také rády věnovaly dětem v oblasti nácviku sebeobsluhy a učení se vnímavosti a odpovědnosti k sobě samým.

Klíčové kompetence:

- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje. Chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí. Poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo (1)
- Řeší problémy, na které stačí. Známe a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého (2)
- Domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci (3)

- Spolupodílí se na společných rozhodnutích. Přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti. Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim (4)
- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomování si vlastní identity
- získané sebevědomí, osobní spokojenosti
- posilovat osobnost dítěte, jeho prosociálního postoje k ostatním dětem, k rodině i ostatním dospělým v MŠ
- rozvíjet poznatky o hodnotách přátelství, o chování kamarádů k sobě navzájem, stanovení pravidel chování dítěte ve třídě
- usnadnit adaptaci na nové prostředí
- organizovat setkání s rodinnými příslušníky a umožnit jim podílet se na společných činnostech s dětmi (slavnost Děkuvzdání na zahradě školy)

Vzdělávací nabídka:

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví a vytváření zdravých životních návyků
- námětové hry a činnosti – rodina, přátelství
- hry procvičující orientaci v prostoru
- aktivity podporující sblížení dětí, rodičů (slavnost Děkuvzdání)
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ

Očekávané výstupy

Zvládá sebeobsluhu, uplatňuje základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (stará se o osobní hygienu, přijímá stravu a tekutinu, umí stolovat, postará se o sebe a své osobní věci, obléká se, svléká, obouvá apod.).

Zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postará se o hračky, pomůcky, uklidí po sobě, udržuje pořádek, zvládá jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).

Pozná a pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno.

Postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí.

Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, je aktivní i bez jejich opory.

Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládá svoje city a přizpůsobuje jim své chování.

Respektuje předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.

Pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno.

Vede rozhovor (naslouchá druhým, vyčká, až druhý dokončí myšlenku, sleduje řečníka i obsah, ptá se).

Rozlišuje některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumí jejich významu i jejich komunikativní funkci.

Navazuje kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překoná stud, komunikuje s ním vhodným způsobem, respektuje ho.

Uplatňuje návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdraví známé děti i dospělé, rozloučí se, poprosí, poděkuje, vezme si slovo, až když druhý domluví, požádá o pomoc, vyslechne sdělení, uposlechne pokyn apod.).
Orientuje se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).

2. KOLEM NÁS JE MNOHO ZAJÍMAVÉHO

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Jak již název vypovídá, chceme se v tomto období společně snažit otvírat oči a být vnímaví k životu. Věnovat zájem, pozornost a lásku každému jednotlivému dítěti. Pomáhat jim otvírat oči, být vnímaví ke všemu živému, co nás obklopuje a učit je život chránit.

V podzimním čase můžeme také v přírodě vnímat a pozorovat krásu barev. Proto se v tomto období chceme zaměřit na to, učit děti barvy rozpoznávat a pojmenovávat je.

Klíčové kompetence:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů (1)
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou. Uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit (2)
- Dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.) (3)
- Je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečností (4)
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské) (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilovat vztah dítěte k přírodě jak k jejím proměnám v souvislosti s ročními období
- probouzet úctu k rodině, domovu, ke všem živým tvorům kolem nás
- posilovat smyslové vnímání, rozvíjet hrubou a jemnou motoriku, vyjadřovací schopnosti, výslovnost, myšlení, pěvecké a výtvarné schopnosti pomocí námětů z podzimní přírody
- rozvíjet pohybové schopnosti – ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- uvědomění si svého těla

Vzdělávací nabídka:

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů
- vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu – podzim, počasí na podzim
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- přirozené pozorování blízkého prostředí, okolí přírody, vycházky do okolí
- sledování změn v přírodě, její rozmanitost, počasí
- využití říkadel, písní, tanečků a textů souvisejících s jednotlivými podtématy pro dané období.

Očekávané výstupy:

- Pojmenuje části těla, některé orgány (včetně pohlavních), zná jejich funkce, má povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), zná základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- Rozlišuje, co prospívá zdraví a co mu škodí. Chová se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- Vnímá, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívá zkušeností k učení.
- Vyjadřuje souhlas i nesouhlas, řekne „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítne se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- Je citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Pozná napsané své jméno.
- Porozumí běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- Porozumí běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých.
- Uvědomuje si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých. Odmítá společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chrání se před ním a v rámci svých možností se brání jeho důsledkům (vyhýbá se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- Porozumí, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobuje se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- Má povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomuje si, že způsobem, jakým se on i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí).

3. HVĚZDA NADĚJE

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Před námi je čas přípravy na oslavu vánočních svátků a také samotný čas slavení a radosti. Chceme se radovat nejen z toho, že dostáváme (jsme obdarováváni), ale učit se radovat i z toho, že můžeme být těmi, kdo dávají. Prožít a zakusit to můžeme společně s dětmi např. při oslavě svátku sv. Mikuláše.

Také se chceme učit spolupráci při přípravě vánočního vystoupení a přiložit všichni ruce k dílu při výzdobě tříd a celé mateřské školy. Tímto se nám nabízí vhodná příležitost zaměřit pozornost na procvičení a rozvoj jemné motoriky dětí.

Klíčové kompetence:

- Získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení (1)
- Problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti. Postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací. Hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady). Využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost (2)
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky (4)
- Chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet řečové i jazykové schopnosti
- rozvoj paměti a pozornosti
- seznamování se světem kultury
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur
- poznávání jiných kultur
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Vzdělávací nabídka:

- smyslové a psychomotorické hry
- poslech čtených i vyprávěných pohádek
- konkrétní operace s materiálem
- přípravy a realizace společných zábav a slavností
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, hudební, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte

Očekávané výstupy:

- Ovládá koordinaci ruky a oka, zvládá jemnou motoriku (zachází s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zachází s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zachází s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- Záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost, přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří.
- Vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení.
- Porozumí slyšenému (zachytí hlavní myšlenku příběhu, sleduje děj a zopakuje jej ve správných větách).
- Sleduje a vypráví příběh, pohádku.
- Spolupracuje s ostatními.
- Respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úkol s jiným dítětem apod.
- Adaptuje se na život ve škole, aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla jednání ve skupině, podílí se na nich a řídí se jimi, podřizuje se rozhodnutí skupiny, přizpůsobuje se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu a spoluvytváří v tomto společenství prostředí pohody).
- Osvojuje si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- Všimá si změn a dění v nejbližším okolí.

4. KDYŽ SNĚHOVÁ VLOČKA TANČÍ

Charakteristika vzdělávacího bloku:

V tomto zimním a pohádkovém čase se chceme zaměřit na vytváření a vnímání podnětného prostředí, které by napomáhalo dětem vstoupit do vztahu s tím, s čím se setkávají zejména specifickým matematickým způsobem. Učilo je myslet logicky a tvořivě. Chceme dětem pomoci radovat se ze

světa zachyceného čísly, množstvím, plochami a tvary. Umožnit jim, aby mohly třídit, vážit, měřit a srovnávat a vytvářet si tak postupně orientaci v prostoru a schopnost vnímat běh času.

Klíčové kompetence:

- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje. Při zadané práci dokončí, co započalo. Dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům (1)
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti (2)
- Průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím (3)
- Při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně. Nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout (4)
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností, ovládnutí pohybového aparátu
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavost, zájem
- vytváření prosociálních postojů – tolerance, respekt, přizpůsobivost
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka:

- lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skoky, nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh, pohybu na místě
- sluchové hry, hry se slovy, rytmické hry
- činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy – geometrické tvary, množství
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti, sebeovládání
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek

Očekávané výstupy:

- Ovládá dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem.
- Chápe základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívá (porovnává, uspořádá a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla, orientuje se v elementárním počtu cca do šesti, chápe číselnou řadu v rozsahu první desítky, pozná více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- Chápe prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientuje se v prostoru i v rovině, částečně se orientuje v čase.
- Těší se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním.

- Učí se nová slova a aktivně je používá (ptá se na slova, kterým nerozumí).
- Pozná některá písmena a číslice, popř. slova.
- Odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná.
- Brání se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- Má utvořenu základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chová (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- Uvědomuje si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a má povědomí o tom, jak se prakticky chránit (ví, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

5. MASOPUSTNÍ VESELÍ

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Masopust je čas veselí, zábavy, vyprávění, scházení se s druhými. Je to období dlouhých zimních večerů, plesů a tancovaček. I my se chceme s dětmi pokusit toto období prožít podobně.

Chceme vést děti k individuálním způsobům vyjadřování gesty a mimikou, hudbou, tancem a jinými dalšími způsoby a umožnit jim prožívat radost z vlastní tvořivé a estetické aktivity.

Vedle vytváření masek či kostýmů se zaměříme také na nácvik dovednosti zavazování tkaniček (vázání mašličky). Pokusíme se o vytvoření projektu, během kterého by si zejména starší děti mohly tuto dovednost osvojit.

Klíčové kompetence:

- Pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí (1)
- Při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů. Pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích (2)
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní(3)
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech. Umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej (4)
- Ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit (5)

Dílčí cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Vzdělávací nabídka:

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

- samostatný slovní projev
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- cvičení organizačních dovedností
- aktivitty podporující sbližování dětí
- různorodé společné hry a aktivity

Očekávané výstupy:

- Zvládá základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládá překážky, hází a chytá míč, užívá různé náčiní, pohybuje se ve skupině dětí, pohybuje se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).
- Vyjadřuje svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- Prožívá radost ze zvládnutého a poznaného.
- Chápe slovní vtip a humor.
- Utvoří jednoduchý rým.
- Uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajuje svůj postoj nebo názor, respektuje jiný postoj či názor), přijímá a uzavírá kompromisy, řeší konflikt dohodou.
- Dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržuje herní pravidla.
- Chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí.
- Vnímá umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchá, sleduje se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotí svoje zážitky (řekne, co bylo zajímavé, co ho zaujalo), zachycuje skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných činností.
- Zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chová se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).

6. VELIKONOCE, SVÁTKY NOVÉHO ŽIVOTA

Charakteristika vzdělávacího bloku:

V tomto čase přípravy na Velikonoce se budeme setkávat s Ježíšem, který nás učí o Božím království, který nás uzdravuje a otvírá životu.

Pro děti je charakteristické intenzivní smyslové vnímání. Smysly jsou pro ně branami, kterými se světu otevírají, případně se před světem uzavírají.

Prostřednictvím Ježíšových podobenství a zázraků a během pobytů v přírodě se chceme pokusit otvírat naše oči, uši, rozvíjet hmat a čich, být vnímaví k přírodě a ke všemu, co nás obklopuje.

Klíčové kompetence:

- Všimá si dění i problémů v bezprostředním okolí. Přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem (1)
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.) (2)

- Dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování. Vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost (3)
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje. Je otevřený aktuálnímu dění (4)
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat. Chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu (5)

Dílčí cíle:

- zdokonalování dovedností v oblasti jemné motoriky
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj produktivních schopností – výslovnosti, vyjadřování
- posilování přirozených poznávacích citů – radost z objevování
- rozvoj poznatků, umožňujících získané prožitky vyjádřit
- rozvoj interaktivních komunikativních dovedností, verbálních i neverbálních

Vzdělávací nabídka:

- smyslové a psychomotorické hry
- společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, pohodu
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

Očekávané výstupy:

- Vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů (sluchově rozlišuje zvuky a tóny, zrakově rozlišuje tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišuje vůně, chutě, vnímá hmatem apod.).
- Vědomě využívá všech smyslů, záměrně pozoruje, všímá si (nového, změněného, chybějícího).
- Uvědomuje si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).
- Zachytí a vyjádří své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)..
- Domluví se slovy i gesty, improvizuje.
- Sluchově rozlišuje začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Sleduje očima zleva doprava.
- Projevuje zájem o knížky, soustředěně poslouchá četbu, hudbu, sleduje divadlo, film, užívá telefon.
- Chápe, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- Vnímá, co si druhý přeje či potřebuje, vychází mu vstříc (chová se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, má ohled na druhého a soucítí s ním, nabídne mu pomoc apod.).
- Začleňuje se do třídy a zařazuje se mezi své vrstevníky, respektuje jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- Rozlišuje aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímá si nepořádků a škod, upozorní na ně.

7. HŘEJ, SLUNÍČKO, HŘEJ

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Přicházející jaro a slavení křesťanských velikonočních svátků nás přímo vybízejí k tomu, abychom se pokusily v dětech podpořit a posílit vědomí hodnoty života. Zejména úctu k vlastnímu životu skrze poznání a přijetí sebe a vedením dětí k radosti z bytí v přítomnosti.

Naší snahou je posílení vědomí vlastního já, které se v tomto životním období u dětí rozvíjí, a jež tvoří základ schopnosti tvořit, prožívat a oceňovat vztahy.

Větší pozornost chceme věnovat také fyzické stránce a zaměřit se tak u dětí na cílený nácvik správného držení těla.

Klíčové kompetence:

- Rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou. Dokáže mezi nimi volit (2)
- V běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými. Chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou (3)
- Chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou. Dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování (4)
- Svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat (5)
- Odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem (5)

Dílčí cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí
- prohlubovat vztah k přírodě
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti s pomůckami, předměty, nástroji
- námětové hry a činnosti
- hry a činnosti zaměřené na ke cvičení různých forem paměti – mechanické a logické, obrazné a pojmové
- výlety do okolí – přírody
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým
- přirozené pozorování blízkého prostředí, okolní přírody

Očekávané výstupy:

- Zachovává správné držení těla.
- Má povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.

- Řeší problémy, úkoly a situace, myslí kravině, předkládá nápady, nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným.
- Uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje a vyjadřuje je.
- Prožívá a dětským způsobem projevuje co cítí (soucit, radost, náklonnost), snaží se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- Vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- Přirozeně a bez zábrán komunikuje s druhým dítětem, navazuje a udržuje dětská přátelství.
- Chová se a jedná na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- Vyjednává s dětmi i dospělými ve svém okolí, domlouvá se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- Zachází šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- Pomáhá pečovat o okolní životní prostředí (dbá o pořádek a čistotu, nakládá vhodným způsobem s odpady, stará se o rostliny, spoluvytváří pohodu prostředí, chrání přírodu v okolí, živé tvory apod.).

8. NENÁPADNÁ KRÁSA

Charakteristika vzdělávacího bloku:

V tomto integrovaném tématickém bloku bychom si s dětmi rády povídaly o rodině, o těch které máme rádi a kteří mají rádi nás. Rády bychom s dětmi uspořádaly oslavu Svátku matek a připravily pro maminky malé vystoupení.

Pozornost bychom rády zaměřili na rozvoj forem řeči, posílení radosti dětí z celistvého projevu (verbálního, obrazného i neverbálního) a rozvíjení potřebných dovedností k vedení dialogu k nimž patří také (aktivní naslouchání, aktivní účast a vcítění se do partnera dialogu).

Klíčové kompetence:

- Odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých (1)
- Nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu (2)
- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog (3)
- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje. V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku. Je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy (4)
- Dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj kooperativních dovedností
- schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k ostatním dětem) a vnímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Vzdělávací nabídka:

- činnosti relaxační a odpočinkové
- samostatný slovní projev na určité téma
- estetické a tvůrčí aktivity – dramatické, literární
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- četba, vyprávění pohádek a příběhů s estetickým obsahem a poučením
- akce pro děti Pohádkový les
- práce s literárními texty, využívání encyklopedií

Očekávané výstupy:

- Koordinuje lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladí pohyb s rytmem a hudbou.
- Má povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- Naučí se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatuje a vybaví.
- Uvědomuje si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišuje citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- Správně vyslovuje, ovládá dech, tempo i intonaci řeči.
- Naučí se zpaměti krátké texty (reprodukuje říkanky, písničky, pohádky, zvládne jednoduchou dramatickou úlohu apod.).
- Pozná a vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- Chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádá druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- Chápe, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- Má povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.

9. AŤ TĚ PROVÁZÍ POŽEHNÁNÍ

Charakteristika vzdělávacího bloku:

Hlavní náplní posledního integrovaného tématického bloku je oslava Dne dětí. Ve spojitosti se svátkem všech dětí na celém světě je nám nabídnuta příležitost nahlédnout do různých koutů planety Země a seznámit se také s vesmírným prostorem.

Rády bychom vytvořily pro děti vhodné podmínky k různému bádání a experimentování.

Bližící se prázdniny a konec školního roku nás také vybízí k uspořádání oslavy na rozloučenou před prázdninami. Především pak s našimi předškoláky.

Klíčové kompetence:

- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách. Orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije (1)
- Ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit. Má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku (3)
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí (4)

- Chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá (5)
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Váží si práce i úsilí druhých (5)

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka
- vytváření základů pro práci s informacemi
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich života a práce – seznamování s různými druhy zaměstnání, řemesel, povolání...
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka:

- manipulační činnosti, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy)
- grafické napodobování symbolů, čísel, písmen
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou – číselná řada, číslice
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, s běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů apod.
- hry a praktické činnosti uvádějící děti do světa lidí
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami, materiálem – pokusy, zkoumání
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami, materiálem – pokusy, zkoumání

Očekávané výstupy:

- Vědomě napodobuje jednoduchý pohyb podle vzoru, přizpůsobí jej podle pokynu a spolupracuje.
- V běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku. Je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy.
- Zachází s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- Zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhaluje podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- Rozhoduje o svých činnostech, zorganizuje hru.

- Přijímá pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnává se s ním, učí se hodnotit svoje osobní pokroky.
- Formuluje otázky, odpovídá, hodnotí slovní výkony, slovně reaguje.
- Popíše situaci (skutečnou, podle obrázku).
- Uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, jedná spravedlivě, hraje fair.
- Vnímá, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).

8. Evaluační systém

Evaluace ověřuje a vyhodnocuje kvalitu a efektivitu veškeré výchovně vzdělávací činnosti a jejích podmínek a poskytuje zpětnou vazbu pro hledání nových možností, plánování a růst. V rámci evaluace vyhodnocujeme především vztahy uvnitř školy. Podíl na tomto vyhodnocení má každý zúčastněný – od ředitelky školy až po provozní pracovníci a svým dílem také děti samotné.

CO REFLEKTUJEME	JAK	JAK ČASTO	KDY	KDO
DÍTĚ				
Adaptační program	pozorování, rozhovor s rodiči	průběžně	9	všichni pg. prac.
Kolektiv třídy	pozorování, rozbor osobní dokumentace	průběžně	9	všichni pg. prac.
Dosažené úrovně kompetencí	pozorování, rozhovory, rozbor herních aktivit, procesu učení, jazykového projevu, analýza prací, portfólia →záznamy o dítěti, individuální diagnostika	průběžně průběžně 2x	 10-6	všichni pg. prac.
VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOST – TVP, IVP				
týdenní tematická (ITB)	→písemný záznam analýza očekávaných výstupů popsaných v TVP	na konci týdne po ukončení ITB		všichni pg. prac.
pololetní roční	pololetní písemné hodnocení závěrečné písemné hodnocení		1 6	
Věcné podmínky školy	hodnocení konkrétně stanovených záměrů	1x	11	všichni zaměstnanci

Další podmínky (životospráva, psychosoc. podm., organiz. podm.)	hodnocení konkrétně stanovených záměrů	1x	1	všichni pg. prac.
Řízení školy (plánování, spolupráce,...)	hodnocení konkrétně stanovených záměrů	1x	5	všichni pg. prac.
Personální a pg. zajištění (profesní růst)	hodnocení konkrétně stanovených záměrů	1x	3	všichni pg. prac.
Spolupráce s rodiči	inf. schůzka s rodiči rozhovory s rodiči inf. schůzka s novými rodiči dotazník pro rodiče analýza, společná diskuse	průběžně 1x 1x	9 5 6 6	všichni všichni pg. prac. vedení školy všichni pg. prac.
Akce školy	Diskuse Roční přehled akcí	po akci na konci ŠR		všichni pg. prac. uč. zajišťující akce

9. PŘÍLOHY

9.1. Adaptační režim

Již při zápisu a při setkání nových rodičů dochází k seznamování s prostředím MŠ, s určitými pravidly spoluzití, s tím, jak se budeme snažit spolu s rodinou pomoci dítěti k hladkému průběhu při nástupu do MŠ. Rodině se nabídne možnost zapojit se do projektu **Zůstat a hrát si**, který je cíleně zaměřen na adaptaci dítěte na prostředí MŠ.

Tento projekt probíhá v červnu. Dítě přichází s rodičem do MŠ v odpoledních hodinách, seznamuje se s novým prostředím, s učitelkami i s dětmi. Může si pohrát, pozorovat nebo se zapojit do hry ostatních dětí. Hlavní předností tohoto projektu je počáteční adaptace dítěte, při které má možnost se seznámit s prostředím MŠ a poznat něco, co je zcela jiné než doma. Rodiče zároveň navazují osobnější kontakt s učitelkami, vytváří se zde základy spolupráce. Učitelky získávají základní informace o dítěti a jeho projevech chování. V září již navazujeme na tuto spolupráci, start našich nejmenších je příjemnější a klidnější.

Vlastní postupná adaptace

1. - 2. týden doporučujeme, aby dítě zůstalo na polodenní docházku a bylo vyzvednuto po obědě. V případě, že to není možné, doporučujeme zůstat alespoň do pobytu venku, rodiče mohou odejít s dítětem před obědem a oběd si odnést v jídlonosiči.

3. týden je možný pobyt dítěte už celý den v případě bezproblémové adaptace v předchozích týdnech.

Důležitým faktorem při adaptaci je **přípravenost prostředí** – je nutné, aby si dítě zvyklo na určitý stálý řád. Náhlé změny dítě děsí, ohrožují, berou jim pocit bezpečí. Proto není vhodné časté střídání tříd, učitelek apod. Doporučujeme proto rodičům podle jejich možností omezit ze začátku pobyt

dítěte jen ve své třídě, se svojí učitelkou. „scházecí“ a „rozcházezí“ třídu či omezený provoz využívat až když dítě zvládne počáteční adaptaci.

Nepodceňujeme ani **individuální přístup učitelky** – je jisté, že se učitelka novému dítěti věnuje víc, než ostatním. Ukazuje mu, co kde je, pomáhá mu při oblékání, dovede ho na záchod a dodává mu tak pocit bezpečí. Je mu nablízku, utěší ho a učí ho prvním samostatným krokům. Učitelka se snaží pomoci dítěti všimnout si zajímavých hraček, připravovat dítě na nové činnosti a situace, aby nebylo ve stresu, ale v očekávání nového. Snaží se předvídat, co by mohlo být pro dítě problémem. Vysvětluje, povzbuzuje dítě k důvěře k vlastním schopnostem a dovednostem. V heterogenní třídě lze „svěřit“ nové dítě do péče staršího osvědčeného kamaráda, který se o něj podle svých sil stará a vtáhne ho do hry.

Jedním z negativních projevů při adaptaci dítěte může být také **dlouhodobý pláč** – pokud dítě poplákává celý den a situace se příliš nemění ani po dvou měsících (někdy i dřív), je dobré s rodinou zvážit, co dál. Lze odložit docházku do MŠ, lze kontaktovat dětského psychologa.

9.2. Dobrý start rodičů dětí dvouletých a podmínky úspěšného zvládnutí adaptačního období „Berlínský model“ (specifika vzdělávání dvouletých dětí v MŠ)

Rodič – dítě – učitel: společné hledání možností a příležitostí, které s sebou přítomnost dětí v tomto věku v MŠ přináší. Základním východiskem je situace, kdy s ohledem na dítě není sice jeho umístění ve vzdělávacím zařízení ideálním řešením, ale stane-li se realitou, je třeba k ní přistupovat s maximální odpovědností a profesionalitou.

Adaptační období, potřebné zázemí, specifické podmínky, připravenost prostředí, specifická odbornost pedagogické a pomocné pracovníce, úzká spolupráce s rodiči a mnohé jiné.

Proces adaptace je dlouhodobá 4 – 8 týdenní záležitost s aktivním zapojením rodičů, což není samozřejmostí pro mnohá předškolní zařízení, natož pro rodiče.

To, že děti do tří let potřebují naprosto jinou péči než děti starší, je teď neoddiskutovatelné.

Společnost Pedagogiky Franze Ketta, se tématu nejmenších dětí v MŠ věnuje systematicky.

Začátkem roku 2017 jsme měli možnost navštívit MŠ ve Vídni, kde mají s přítomností nejmenších dětí ve školkách dlouholeté zkušenosti. Právě ředitelka této vídeňské MŠ Renate Berger spolu s Georgem Batzerem, autorem knihy *Dívej se a žasni s dětmi do tří let*, přijeli také za námi, aby se s námi o své dlouholeté zkušenosti podělili (Seminář „Dobrý start-specifika vzdělávání dvouletých dětí v MŠ“, pořádala zmíněná společnost PFK spolu s Katedrou sociální pedagogiky MU v Brně).

Proces zařazení dětí 2-3 letých:

Zápis do MŠ - květen

Schůzka s rodiči – konec května

Individuální pohovory s jednotlivými rodiči – dle dohody do konce června

Schůzka s rodiči – říjen/listopad

Vývojové rozhovory (min. 2x za rok)

Proces adaptace:

ZVYKACÍ FÁZE (ZÁKLADNÍ)

1.týden – dítě s rodičem 1 hod.

- Rodič sedí pasivně, aktivně sleduje dítě, neruší dítě svými podněty (nehrát s dítětem, kontakt k učitelce - pozitivní vztah důvěry rodičů k zařízení)

STABILIZAČNÍ FÁZE

2. Týden – dítě max. 20 min bez rodiče.

- Rituál rozloučení, pak přivítání (indiv.záležitost, děti smějí plakat – to je normální)
- Dle daného dítěte se prodlužuje čas (svačina, oběd,...)

Dítě odpočívá – nejlépe, když ho maminka probudí, jde s ním posvačit a domů.

KONEČNÁ FÁZE

Čas je dán dle daného dítěte

Rodič stále na telefonu (když učitelka zavolá, hned dítě odvádí domů)

Tento proces do Vánoc

Doba trvání většinou 4 – 8 týdnů

Pokud si dítě nezvykne – „není schopno to ustát“, hledá se jiné řešení (nezralost do této skupiny, méně dětí, chuva, zkusit později, ...

Není to špatně, vždy vycházet od dítěte.

9.3. Předškolní příprava

Předškolní příprava probíhá u všech dětí, u kterých se předpokládá, že v následujícím školním roce započnou školní docházku. Tzn. v rozmezí 5-7 let dítěte. Příprava probíhá po krátkém odpočinku ve třídě Sluníček 4x týdně (pondělí – čtvrtek) jako zacílená činnost, ovšem drobné úkoly, připravující dítě na vstup do školy, dostává dítě průběžně každý den. V zacílené činnosti se střídavě mění témata i obsah, aby byla splněna všestranná průprava znalostí a dovedností, které by mělo mít dítě osvojeno před vstupem do školy. Projekt Těšíme se do školy.

V předškolní přípravě se zaměřujeme především na to, aby dítě chodilo se správným držením těla, popisovalo jednotlivé části těla, používalo jednoduché věty, vyprávělo pohádku, řeklo básničku, zazpívalo písničku, dokázalo napočítat do 6, uvědomovalo si rozdíly více, méně, ukazovalo nahoře, dole, vpředu, vzadu, vpravo, vlevo, rozpoznalo základní geometrické tvary (čtverec, obdelník, kruh, trojúhelník), poznávalo základní i doplňkové barvy, správně drželo tužku i lžičku, stříhalo nůžkami, namalovalo lidskou postavu se všemi náležitými detaily, dokázalo se podepsat jménem, vyjmenovalo členy své základní rodiny a představilo je jmény.

V žádném případě mateřské škola nesupluje školu, proto používáme hravé metody a hlavně vycházíme z vlastní zvědavosti dětí a jejich radosti z poznávání nového.

V rámci předškolní přípravy informujeme rodiče o tom, jak by měli doma pracovat s dětmi (správný úchop, způsob komunikace, forma řešení konfliktů, v případě potíží doporučujeme navštívit pedagogicko-psychologickou poradnu...). Dále spolupracujeme s místní základní školou a dle potřeby s pedagogicko-psychologickou poradnou.

V přípravě se opíráme o didaktický materiál řady Barevné kamínky a také o Předškolákův rok, aj.

9.4. Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí

- Za bezpečnost dětí v MŠ odpovídají po celou dobu práce s dětmi pedagogičtí pracovníci školy, a to od doby převzetí dětí od jejich zástupce nebo jim pověřené osoby až do doby jejich předání zástupci dítěte nebo jím pověřené osobě. Při hře dětí dbají na to, aby si děti hrály klidně, sledují jejich hru a předchází konfliktům. Při chůzi po schodech dbají, aby se děti držely zábradlí, nestrkaly se a chodily klidně. Při tělovýchovných aktivitách dbají zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňují na případné nebezpečí, zajišťují soustavnou pomoc při cvičení. Před zahájením cvičení musí zjistit, zda je tělocvičné nářadí v pořádku.
- Pedagogický pracovník odpovídá při pobytu dětí mimo území školy za bezpečnost nejvýše dvaceti dětí – smyslově, tělesně a duševně zdravých, starších tří let. Při pobytu dětí na zahradě musí mít o dětech stále přehled. Na vycházce dbá na bezpečné přecházení vozovky a bezpečnou chůzi. Předjímá nebezpečí. Průběžně seznamuje děti s pravidly bezpečného chování na ulici, v dopravě (přechody pro chodce). Vždy první a poslední dvojice dětí je pro větší viditelnost vybavena reflexní bezpečnostní vestou, učitelka má terčík. Bezpečnost při pobytu dětí v přírodě řeší Školní řád.
- Ředitelka školy určí při vyšším počtu dětí nebo při pobytu v prostředí náročném na bezpečnost dětí další zletilou osobu způsobilou k právním úkonům a zajišťující bezpečnost dětí.
- Pedagogický pracovník předá dítě pověřené osobě jen na základě písemného pověření zástupcem dítěte.
- Při zájmových kroužcích zodpovídá za děti, které se činností účastní, vždy vedoucí zájmového kroužku, a to od doby převzetí dětí od třídní učitelky do doby jejich předání třídní učitelce, popř. rodiči.
- V oblasti prevence sociálně patologických jevů se zaměřujeme na oblast šikany, (průběžně – pomocí příběhů, při předcházení konfliktům a při jejich řešení, učíme děti být kamarády, řešit konflikty domluvou), vandalizmu (seznamujeme děti s životním prostředím a učíme je úctě a obdivu, taktéž úctě k práci druhých lidí) a ochrany dětí před drogami.
- Budova mateřské školy je z bezpečnostních důvodů opatřena bezpečnostní klikou, při vstupu do budovy je vždy nutno používat zvonku, případně čip (rodiče obdrží při nástupu dítěte do mateřské školy).
- Všichni zaměstnanci jsou povinni okamžitě poskytnout první pomoc při jakémkoliv úraze, v případě potřeby přivolají lékařskou pomoc, v nezbytně nutném případě zajistí převoz zraněného do zdravotnického zařízení. Zároveň jsou povinni bezodkladně informovat ředitelku školy a zákonné zástupce dítěte. Každý úraz bude zaznamenán do „Knihy úrazů“, taktéž výskyt klíšťat s popisem místa nálezu.

9.5. Ustálený kalendář

ZÁŘÍ	Komunitní kruh s rodiči nejmenších dětí Setkání celého týmu s rodiči Slavnost Děkuvzdání na zahradě Plavání předškoláků Focení dětí na hrnečky, do portfolií Divadlo v MŠ
ŘÍJEN	Konzultace s rodiči nových dětí Klinické logopedické vyšetření Návštěva místní knihovny s předškoláky Plavání předškoláků Divadlo v MŠ
LISTOPAD	Setkání s prarodiči a dětmi (tvoříme společně příběh) Vítáme Advent – možnost setkání s rodiči (TVP) Plavání předškoláků Divadlo v MŠ
PROSINEC	Mikulášské setkání ve školce a Domovince Vánoční setkání s rodiči a dětmi (rozsvícení stromu před školkou) Pečení s babičkami v Domovince, koledování Vystoupení dětí na Vánočním těšení (akce města) Návštěva místní knihovny s předškoláky Plavání předškoláků Bruslení na ZS
LEDEN	Tříkrálové putování k jesličkám v kostele Plavání předškoláků Bruslení na ZS
ÚNOR	Orientační vyšetření školní zralosti Zahájení postní doby Karneval spojený s návštěvou Domovinky Křížová cesta s rodiči v místním kostele Návštěva ZŠ – předškolní děti Bruslení na ZS Divadlo v MŠ
BŘEZEN	Křížová cesta se školními dětmi – hra pro veřejnost Konzultace s rodiči předškoláků ve spolupráci s pedagogickými pracovníky ZŠ Čtení se školáky ZŠ Cvičení na trampolínách (Pastelka, Relax21) Divadlo v MŠ
DUBEN	Zápis do ZŠ Čtení se školáky ZŠ Cvičení na trampolínách (Pastelka, Relax21) Slovácké divadlo v Uh.Hradišti

KVĚTEN	Zápis do MŠ Vystoupení dětí pro maminky, tatínky, babičky a dědečky Čtení se školáky ZŠ Cvičení na trampolínách (Pastelka, Relax21) Pohádkový les – pro širokou veřejnost – ke dnu dětí
ČERVEN	Den dětí ve školce Výchovný koncert ZUŠ Školní výlet Setkání s rodiči nově přijatých dětí Schůzka všech rodičů – Spolek rodičů při KMŠ Letní slavnost, pasování - rozloučení s předškoláky

Kroužek Minicountry – vystoupení dle nabídek (Moravský Písek – country bál, klub dřívě narozených, Domovinka, Pohádkový les v Moravském Písku, Letní slavnost,.....)